Anul al 61-lea
8 Pagini

EXEMPLARUL 10 LEI
Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.466/939

Nr. 249 Duminică 10 Septembrie 1944
8 Pagini

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAŢIUNII" SIBIIU

ABONAMENTE
UNIVERSUL PROVINCIA
Lei 700 pe 3 luni
Lei 1300 pe 6 luni
Lei 2500 pe 12 luni
CAPITALA
Lei 800 3 luni
Lei 1400 6 luni
Lei 2600 12 luni
AUTORITAŢI
Lei 3500 pe an

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

ABONAMENTE
U. LITERAR
6 luni 400 lei
12 luni 800 lei
U. COPIILOR 6 L. 460 lei-12 L. 900. RADIO U. 6 L. 600-12 L. 1100
Z. ŞTIINŢELOR 6 L. 600-12
L. ILUSTRAŢIA 6 L. 12 L. 1200 lei
SUFLET 6 L. 320-12 L. 600 lei

DIRECTOR
ION LUGOSIANU

RĂZBOIU CU UNGARIA

de I. LUGOSIANU

Comentând în editorialul nostru din 1 Septembrie ruptura relaţiilor diplomatice româno-maghiare, scriam:

„România consideră arbitrajul dela Viena, ca un act inexistent din punct de vedere politic şi juridic".

„Inexistenţa unui act implică o lipsă totală de consecinţe juridice şi politice. Din acest punct de vedere deci, ocupaţia Ardealului de Nord n'a fost decât o ocupaţie de fapt datorită unui act de violenţă şi menţinută exclusiv prin forţă. Frontiera, care taie în două unitatea Ardealului românesc, nu există".

„Din punct de vedere juridic, Ardealul ne aparţine deci şi azi în întregime. Este o chestiune de fapt să înlăturăm printr'un alt fapt regimul de ocupaţie aflător azi în Ardealul de Nord".

Această părere a fost încă din 1940 unanim şi constant împărtăşită de toţi Românii conştienţi de interesele superioare ale ţării.

Violenţa, care ne-a împărţit arbitrar Ardealul la Viena în August 1940, a fost o violenţă continuă. Ea a caracterizat acţiunea politică, administrativă, poliţienească, economică şi militară a guvernului maghiar faţă de Ardealul ocupat de la 1940 până astăzi.

Regimul de ocupaţie nu s'a putut menţine fără întrebuinţarea abuzului, arbitrarului şi forţei. Atitudinea României în tot acest timp a fost unanim protestatară: de la refugiul ardeleanului persecutat şi de la moartea soldatului, care închidea ochii pe câmpuri de luptă străine cu gândul la Ardeal, până la revolta opiniei publice româneşti şi a presei şi până la activitatea zilnică de intervenţii şi demersuri diplomatice neîncetate a legaţiei noastre de la Budapesta pentru apărarea populaţiei româneşti din ţinuturile ocupate de unguri.

Cancelariile şi guvernele aliate au avut în permanenţă aceiaşi atitudine faţă de natura juridică a arbitrajului de la Viena — pe care l-au considerat viciat de violenţă şi de lipsă de consimţământ — de la declaraţiile în acest sens ale d-lor Eden, Churchill şi Cordell Hull până la declaraţia din Aprilie 1944 a d-lui Molotov, care recunoaşte drepturile României asupra Ardealului ocupat.

Proclamaţia regală din 23 August şi declaraţia din aceiaşi zi a guvernului nostru, că guvernul român nu recunoaşte dictatul dela Viena, avea astfel cu anticipaţie atât adeziunea întregului popor român, cât şi aprobarea Naţiunilor Unite.

Concluzia logică a acestei situaţii juridice şi diplomatice este — precum constată în declaraţiile sale de eri d. Gr. Niculescu-Buzeşti, ministrul afacerilor străine — că, Transilvania de Nord făcând parte din teritoriul naţional, „guvernul român nu a socotit necesar să ia iniţiativa unei declaraţiuni de războiu împotriva Ungariei şi se aştepta ca guvernul ungar să recunoască el însuşi această stare de drept", în care caz n'ar fi fost nici o piedică la întreţinerea de relaţiuni normale cu Ungaria.

Guvernul ungar n'a înţeles această situaţie. El îşi manifestă voinţa de a-şi păstra prada de la Viena şi continuă să se solidarizeze cu politica germană de agresiune şi oprimare a altor popoare, trupele ungare atacând împreună cu trupele germane forţele armatei române.

In concluzia acestei expuneri de drept şi de fapt, ministrul de Externe, în numele guvernului român, constată că „Ungaria s'a pus în stare de războiu cu România".

Ungaria agresoare! Este un vechiu obiceiu. Intr'o lungă istorie, Ungaria a fost mereu agresoare spre toate punctele cardinale, iar în ultimii cinci ani, istoria Ungariei este istoria agresiunilor ei: contra Cehoslovaciei, contra României, contra Iugoslaviei. Agresiune contra frontierelor tuturor vecinilor, agresivitate şi violenţă necontenite contra populaţiilor civile terorizate din regiunile ocupate!

In loc de a recunoaşte drepturile imprescriptibile ale României — şi de altfel şi ale celorlalte ţări vecine, samavolnic mutilate de ea, Ungaria — în ceasul al 12-lea al prăbuşirii patronilor ei — preferă o agresiune unui act de justiţie, care i-ar fi dat dreptul în viitor la o politică de bună vecinătate pe bazele noui ale recunoaşterii drepturilor noastre şi unor reforme sociale şi economice, care să pună capăt definitiv feudalismului maghiar agresiv în afară şi înăuntru şi să dea totdeodată poporului maghiar posibilitatea încrederii reciproce în raporturile cu vecinii lui.

Intr'un moment psihologic ca cel de azi, când lupta Marilor Puteri mondiale şi a ţărilor mijlocii şi mici pentru o formulă de viaţă nouă se apropie de sfârşit, gestul Ungariei nu va fi uşor de uitat. Din pricina ei, va curge din nou sânge pentru cauza dreptăţii noastre. Va curge! Dar el va cimenta pentru totdeauna unitatea Ardealului românesc şi — odată cu ea — solidaritatea prietenească a tuturor ţărilor vecine, care — în aceşti cinci ani nesfârşiţi de război — au fost martirizate de Ungaria în frontierele, în teritoriile şi în populaţiile lor.

ŞEDINŢA DELA MOSCOVA

PENTRU DISCUTAREA ARMISTIŢIULUI CU ROMÂNIA

La conferinţă participă reprezentanţii ruşi, români, britanici şi americani

Moscova, 8 (Rador). — **După cum anunţă corespondentul agenţiei „Reuter", şedinţa în patru pentru discutarea armistiţiului cu România va avea loc foarte curând, poate chiar astăzi Vineri.**

Conferinţa se ţine între reprezentanţii ruşi, români, britanici şi americani.

DESFIINŢAREA CONSILIULUI DE PATRONAJ

M. S. Regele a semnat decretul-lege prin care Consiliul de Patronaj al operelor sociale se transformă în „Liga Operelor Sociale", sub înalta conducere a M. S. Reginei Mame Elena.

Liga operelor sociale va fi condusă de un delegat al guvernului, cu gradul de subsecretar de stat, ajutat de un secretar general.

PENTRU NORMALIZARE

Hotărîrea guvernului şi a autorităţilor superioare de a face tot posibilul ca întreaga activitate să-şi ia cursul spre normalizare, trebue întărită de voinţa şi de concursul fiecăruia dintre cetăţeni.

Orice ramură a muncii îşi are rostul ei în angrenajul total al bunului mers al vieţii de toate zilele şi de aceia fiecare făcându-şi datoria în sânul colectivităţii trebue să înţeleagă că şi-o face în primul rând pentru el însuşi şi pentru ai lui.

Pentru funcţionarii publici evacuaţi din pricina bombardamentelor, chemarea guvernului este un imperativ care trebue să înfrângă dificultăţile de transport cunoscute de toţi şi ameliorate în ultimele zile. Fiecare la postul lui de veghe şi de lucru. Sunt multe de îndreptat, de îndrumat şi de soluţionat pe tărâmul reluării firului normal al vieţii.

In altă parte a ziarului arătăm grija pe care trebue să o aibe cei din lumea agricolă pentru muncile cari garantează continuitatea existenţei; spre a sublinia sforţările producătorilor, trebue să facem toate înlesnirile de transport şi de plasare a produselor cari, anul acesta au fost din belşug.

Chestiunea transporturilor spre centrele aglomerate, reprezintă soluţia însăşi a aprovizionării mulţimii şi a răsplătirii muncii celor din lumea satelor.

Problema combustibilului trebue deasemenea să preocupe şi pe particulari şi pe autorităţile de resort şi o vigilenţă crescută este necesară cu atât mai mult cu cât nu ne desparte prea mult timp de sezonul ploilor şi al frigului.

Poşta, telegraful şi toate completările comunicaţiilor rapide, trebuesc deasemenea îndrumate spre o cât mai apropiată normalizare, căci nu e nimeni care să nu ştie ce importanţă au astăzi aceste mijloace indispensabile vieţii moderne.

Aparatul administrativ trebue să facă toate înlesnirile întreprinderilor avariate şi cari luptă pentru repunerea lor în funcţiune, pentru că şi acest capitol reprezintă o ramură de seamă în reluarea posibilităţilor de muncă şi de producţie pentru multe categorii.

Dând sprijin autorităţilor superioare pe calea reluării vieţii normale, dăm sprijin ţării întregi, căci nu trebue să uităm că nu s'a terminat războiul şi că apărarea naţională are multe şi grabnice cerinţi.

Toţi deci la datorie, slujbaşi ai statului ori particulari, fiecare la postul lui de muncă ori de veghe spre a intensifica transporturile [illegible] aprovizionarea cu alimente şi combustibil, spre a repune în funcţiune căile de comunicaţie; spre a reînvia producţia şi spre a ne îndruma cât mai mult cu putinţă spre o viaţă economică apropiată rosturilor normale ale existenţei tuturor.

TRUPELE ROMÂNE AU REALIZAT

NOUI INAINTĂRI IN ARDEAL DUPĂ LUPTE DÂRZE

MARELE STAT MAJOR AL ARMATEI

COMUNICAT

ASUPRA OPERAŢIUNILOR DIN ZIUA DE 8 SEPTEMBRIE 1944

In sectorul Turda—Luduş, continuând acţiunea de respingere a inamicului, trupele noastre au realizat noui câştiguri de teren.

In regiunea Sf. Gheorghe, trupele române, în legătură cu trupele sovietice, au cucerit oraşul Sf. Gheorghe, după lupte dârze şi continuă înaintare.

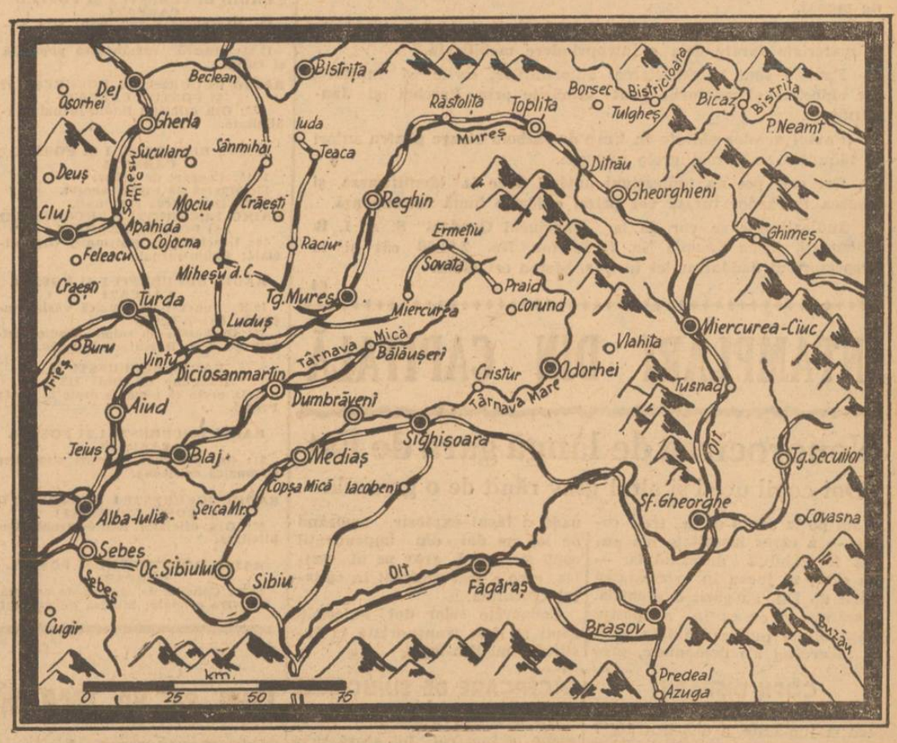

BULGARIA A DECLARAT RĂZBOI GERMANIEI

Sofia, 8 (Rador). — **Agenţia telegrafică bulgară transmite:**

In ziua de 6 Septembrie, guvernul bulgar a hotărît să declare războiu Germaniei.

Această hotărâre a fost notificată chiar în aceiaşi zi reprezentantului diplomatic al Uniunii Sovietelor la Sofia.

Totuşi, pentru motive militare, starea de război cu Germania nu va intra în vigoare decât în ziua de 8 Septembrie, ora 18.

❖

Istanbul, 8 (Rador). — *Corespondentul agenţiei „Reuter" transmite:*

Aproximativ 3.500 soldaţi aliaţi, deţinuţi ca prizonieri de germani în Bulgaria, au fost eliberaţi.

Ei se pregătesc să se înapoieze în ţările lor de origină, prin România şi Rusia.

PASTORALA I.P.S. MITROPOLIT AL ARDEALULUI

[illegible] manul e slăbit şi înfricat. Credem că în puţină vreme războiul pentru noi va fi isprăvit şi ne vom vedea iar cu ţara mai rotunjită, datorită aliaţilor noştri şi chibzuinţii iubitului nostru Rege Mihai I şi a bărbaţilor pe cari îi avem la conducere.

Se cuvine să ne bucurăm, iubiţii mei fii sufleteşti, şi să dăm laudă lui Dumnezeu pentru această bună deslegare a durerilor noastre. Iar ca mâine rugăciunile de mulţumită se vor ridica în libertate din toate bisericile Ardealului robit.

Eu, iubiţii mei fii sufleteşti, cunoscând că inima voastră e totdeauna îndreptată spre Ardealul rupt de nedreptatea dela Viena, am tălmăcit în tot timpul celor

(Continuare in pag. 2-a)

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu şi Mitropolit al Românilor ortodocşi din Ardeal, Banat şi Maramureş

Iubitului cler şi popor: Har şi milă dea Dumnezeu Tatăl şi de la Domnul nostru Iisus Hristos.

Iubiţii mei fii sufleteşti,

De trei ani sângerăm într'un război pe care neamul nostru nu l-a dorit şi nu l-a avut la inimă. Flăcăii noştri au murit cu sutele de mii şi cu cât trecea timpul vedeam că suntem traşi într'o luptă din care nu avem să nădăjduim nimic.

Dela o vreme, războiul acesta nenorocit venise pe pământul ţării noastre. Ne vedeam ameninţaţi să trecem cu toţii prin grozăviile lui, ca toată ţara să fie pustiită de el şi ca întreg neamul să se prăbuşească luptând alături de aceia cari nu ne-au făcut nici un bine, ci ne-au rupt o parte din Ardealul nostru scump, dându-l Ungurilor. Ne vedeam mergând la peire sigură împreună cu ei, luptând împotriva aliaţilor cari ne-au ajutat să ne împlinim visul naţional în războiul trecut şi lângă cari ştiam că ne putem ocroti interesele noastre şi de astădată.

Dar Dumnezeul părinţilor noştri nu ne-a lăsat nici acum. Când eram mai îngrijoraţi de viitorul nostru şi nu ştiam cum tot apropia, tânărul şi înţeleptul nostru Rege, ajutat de o seamă de bărbaţi chibzuiţi, şi încercaţi în conducerea ţării şi în dragostea de neam, a scos ţara de pe drumul ce ducea la peire sigură.

Datorită lor şi datorită poporului nostru ascultător, astăzi ne aflăm alături de aliaţii noştri adevăraţi şi împotriva duşmanilor, fără să fi trecut prin sguduiri prea grele.

Aliaţii ne-au făgăduit cu inimă largă întoarcerea Ardealului de Nord pe care Nemţii, lângă cari au luptat feciorii noştri murind, l-au dat Ungurilor. Nu vor mai trece multe zile şi ne vom îmbrăţişa iarăşi cu fraţii cari au suferit în robie ungurească. Ostaşii noştri vor lupta de aici înainte pentru interesele noastre. Insă lupta va fi mai scurtă, căci duş-

CONSILIUL DE MINIŞTRI DE ERI

Consiliul de miniştri s'a întrunit în cursul dimineţii de eri, sub preşedinţia d-lui general de corp de armată Sănătescu.

In afară de titularii departamentelor au participat şi miniştrii de stat d-nii Iuliu Maniu, Constantin I. C. Brătianu şi Titel Petrescu.

Din partea partidului comunist a participat d. Maurer, reprezentând pe d. Laurenţiu Pătrăşcanu, care se află în delegaţia dela Moscova pentru semnarea armistiţiului.

Consiliul a examinat o serie de măsuri militare şi de ordin administrativ la desbateri luând parte şi d. general Gh. Mihail, şeful marelui stat major.

Infanteria sovietică trecând eri pe şoseaua Ştefan cel Mare

CONTINUITATEA ŞI SIGURANŢA MUNCII IN AGRICULTURĂ

Furaţi de valul evenimentelor care se precipită în jurul nostru, nu trebue să uităm niciun moment că războiul încă nu s'a terminat şi că pentru a grăbi ceasul păcii, mari sforţări şi mari sacrificii se cer încă poporului român.

Prima îndatorire, care trebue să fie a tuturor — guvern şi naţiune — este să asigurăm ordinea şi continuitatea muncii în toate sectoarele vitale ale ţării.

Ca ţară agricolă nu e greu să ne dăm seama, că îndestularea şi tăria noastră sunt în funcţiune de producţia solului. De aci, şi atenţia pe care trebue s'o purtăm muncilor şi obligaţiunilor legate de brazdă. Recolta bună din anul acesta ne-a asigurat de bună seamă hrana populaţiei până la noua prducţie. Dar aceasta nu înseamnă să ne desinteresăm de viitor sau să slăbim efortul pentru acoperirea nevoilor de mâine. Dimpotrivă. Nevoile noastre proprii, cari angajamentele morale dictate de principiul solidarităţii umane şi europene, indică ţării noastre un rol economic, dublat de comandamentele unei misiuni samaritene de primul ordin, faţă de popoarele sectorului european aflate în mari lipsuri şi în grea strimtorare. Cruţând marilor noştri aliaţi eforturile excepţionale pe care le-ar necesita aprovizionarea ţărilor europene eliberate de sub ocupaţia hitleristă şi în deosebi cele datorite distanţelor mari de parcurs şi tonajului, atât de solicitat încă de exigenţele operaţiunilor de război, România, graţie prisosurilor producţiei sale agricole şi alimentare, poate suplini în bună parte opera de ajutorare asumată de aliaţi. Şi o va face atât în interesul comun, în cadrul cooperării cu marii aliaţi la aprovizionarea popoarelor eliberate, dar pustiite şi sărăcite de războiu şi de armatele inamice de ocupaţie, cât şi în interes propriu, primind în schimb mărfurile şi materialele care lipsesc pieţii noastre.

Continuitatea muncii în agricultură, ca şi în toate celelalte domenii, este condiţionată, însă, de o serie de măsuri de ordine şi

(Continuare in pag. 2-a)

CIRCULAŢIA

La statuia Brătianu o femeie din armata sovietică reglementează circulaţia

TRUPELE SOVIETICE AU INCEPUT SA INTRE IN BULGARIA

Sofia, 8 (Rador). — **Agenţia telegrafică bulgară transmite:**

Vineri dimineaţă, la ora 9,20, trupele sovietice au început să intre în Bulgaria.

Guvernul bulgar a ordonat ca să nu li se opună nici o rezistenţă şi să li se înlesnească mişcările.

DEMISIA REGENTULUI FILOFF

Sofia, 8 (Rador). — **Agenţia Telegrafică Bulgară transmite:**

Regentul Bogdan Filoff şi-a prezentat demisia Vineri dimineaţă

PRIMELE MASURI ALE GUVERNULUI BULGAR

Londra, 8 (Rador). — *Postul de radio bulgar anunţă că guvernul bulgar a comunicat următoarele măsuri:*

Toţi prizonierii puterilor aliate urmează a fi eliberaţi şi trimişi în ţările lor respective.

Sobrania este dizolvată, deoarece era constituită împotriva voinţei poporului bulgar şi răspunderii ei istorice din cauza unei politici false.

Generalul Filipoff, şeful marelui stat major, şi generalul Stoianoff, comandantul armatei a 5-a au fost puşi în disponibilitate.

Generalul Ianciuleff, a fost numit şef al marelui stat major al armatei.

Toate organizaţiile având tendinţe naţional-socialiste şi fasciste sunt dizolvate.

Consulii şi personalul consulatelor din Milano, Paris, Belgrad, Atena şi Bruxelles urmează a se înapoia în Bulgaria.

OFENSIVA ALIATĂ DIN BALCANI

SE DESFAŞOARA CU REPEZICIUNE

Londra, (Rador). — **Ofensiva aliată din Balcani care durează deja de o săptămână, dar care n'a fost anunţată decât mai în urmă, ameninţă cu nimicirea 22 de divizii pe cari germanii le mai au în regiunile din Sud ale peninsulei.**

In timp ce ruşii continuă să coboare din Nord, o forţă aliată nou constituită şi intitulată „forţele de uscat ale Adriaticei" s'a unit cu forţele mareşalului Tito, pentru a zdrobi pe germani în Iugoslavia.

Au fost create 5 comandamente separate cari participă la întinsele atacuri date pe uscat şi din aer, în timp ce unităţi navale în largul coastelor dalmate scufundă vasele germane cari caută să scape spre Nord, graţie protecţiei ce le-o oferă nenumăratele insule.

Din Cairo se află că formaţiuni de care sovietice s'au unit cu forţele lui Tito, iar Berlinul declară că ruşii au înaintat cu 160 de kilometri prin Bulgaria şi se află la frontierele Greciei şi ale Traciei turce. O altă coloană sovietică se apropie de Sofia. Germanii au circ 150.000 oameni în Grecia, Creta şi în insulele Mării Egee şi este înfiinţ neprobabil ca grosul acestor trupe să poată scăpa. Principala speranţă a germanilor de a salva trupele lor este calea ferată Salonic-Belgrad, trecând prin Nis. La Belgrad calea ferată se bifurcă: o linie se îndreaptă spre Budapesta iar cealaltă spre Zagreb şi Triest. Linia Zagreb-Triest a fost deja tăiată în vreo 20 de puncte, de către forţele lui Tito.

❖

Cairo, 8 (Rador). — **Postul de radio Cairo a anunţat Joi noapte că forţele mareşalului Tito au făcut joncţiunea cu vârfurile forţelor blindate ruseşti.**

BELGIA ELIBERATĂ

Ca şi eliberarea Franţei, eliberarea Belgiei este un omagiu adus conştiinţei umane, un dar din cele mai preţioase, făcut tezaurului moral al civilizaţiei, repararea unei odioase nelegiuiri şi, în acelaş timp, afirmarea permanenţei principiilor de drept internaţional fără de care existenţa popoarelor s'ar transforma în haos.

Ca şi în războiul din 1914, Belgia a fost şi în acest război simbol al suferinţei şi al eroismului. In faţa opresiunei venite din aceiaşi direcţie, poporul belgian, acum ca şi atunci, n'a ezitat o clipă între sacrificiul sângelui pentru apărarea libertăţei naţionale şi laşitatea supunerii pentru o existenţă mizerabilă de sclavie şi de ruşine. In 1914 ca şi acum el a primit lovitura cu hotărâre şi cu bravură şi, înfrânt din punct de vedere militar, el a fost fără încetare victorios din punct de vedere moral şi naţional.

Eliberarea Belgiei de către forţele aliate sprijinite, în ciuda unor mari şi numeroase primejdii, de acţiunea curajoasă a partizanilor belgieni, va fi în curând integrală şi proclamată în faţa lumii întregi ca o nouă biruinţă morală a justiţiei internaţionale. Ea va fi salutată cu entuziasm de toate popoarele lumii iubitoare de dreptate şi de libertate.

Poporul român care a ştiut să zdrobească prin propriile lui forţe lanţurile naziste şi să se alăture naţiunilor cari luptă pentru libertate, trimite poporului belgian, ale cărui suferinţe le-a resimţit adânc, un salut frăţesc de îmbărbătare şi de admiraţie. Şi în aceste clipe istorice, când soldatul român cu bravura lui legendară îşi varsă sângele pentru liberarea fraţilor din Ardealul cotropit, poporul român este sigur că acolo în Belgia eliberată satisfacţia pentru triumful propriei ei libertăţi este împletită cu urarea pentru victoria libertăţei româneşti.